

12

Білорусь перейшла з імпорту на експорт сільгосптехніки та обладнання, а в Росії з 2012 року запрацює нова програма технічного переоснащення

15

Україна виграє, вклавши у розвиток власного комбайнобудування

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК

АГРО

ЧЕТВЕР, 6 ЖОВТНЯ 2011 РОКУ

№3

ПРЯМА МОВА

МИКОЛА АЗАРОВ:

«Що заважає здійснити елементарне маркетингове дослідження: яка потрібна техніка аграріям, в якій кількості, де і на яких вітчизняних потужностях можна її виробляти?»

Прем'єр-міністр про доручення Мінекономрозвитку та Мінагропроду розробити проект держпрограми з виробництва вітчизняної сільгосптехніки

«У полі залишається 8-12 мільярдів гривень»

Посівна в режимі он-лайн

ТЕХНОЛОГІЇ. З 1 січня 2012 року сільгосптехніка, що працюватиме на полях, буде оснащена системами GPS. Про це повідомив перший віце-прем'єр-міністр — міністр економічного розвитку і торгівлі Андрій Клюєв.

За його словами, Космічне агентство сьогодні проводить роботу з оснащення системами GPS необхідної техніки, що дасть змогу в режимі он-лайн відстежувати, як проходять посівні роботи і збір врожаю в регіонах України.

«Ми запустили український супутник, — зазначив Андрій Клюєв. — Він уже на орбіті, і з наступного року сільське господарство матиме всю інформацію: яка врожайність культур, скільки чого посіяли чи не посіяли в тому чи іншому регіоні. Приміром, захочете дізнатися, що посіяли в Харківській області, — замовили цю інформацію, і в режимі реального часу, у режимі он-лайн її отримаєте», — пояснив перший віце-прем'єр. За його словами, впровадження такого нововведення не буде проблематичним, бо воно не є дорогим.

ЦИФРА

3,2

млрд грн

витратили аграрії за 8 місяців 2011 року на закупівлю 9089 одиниць сільгоспмашин і обладнання

ПРОБЛЕМА. В Україні майже 80% сільгосптехніки потребує заміни через зношеність. Її катастрофічний стан призводить до колосальних втрат урожаю

Який інструмент обрати, щоб техніку придбати?

ДОСЛІДЖЕННЯ. «УК» проаналізував переваги і ризики механізмів закупівлі сільгоспмашин та обладнання

Лізинг та кредитування придбання різної агротехніки в Україні останнім часом відтворює картину, дуже подібну до ситуації на іпотечних

ринках, — лізкомпанії та банки стають більш лояльними до своїх клієнтів і враховують деякі їхні забаганки. Вони в один голос рекламують свої програ-

ми і називають їх найкращими, хоча різниця в умовах купівлі сільгосптехніки за різними фінансовими інструментами доволі суттєва. Кожен із них має

як свої недоліки, так і переваги. Однак, як ми бачимо з Табл. 1, лізинг безперечно «лідирує» за всіма критеріями.

14

Фото з сайту likerealestate.ru

З ПЕРШИХ ВУСТ

«У полі залишається 8–12 мільярдів гривень»

**Міністр аграрної політики та продовольства
Микола ПРИСЯЖНЮК**

Без технічного переоснащення виконати завдання Президента — наростити до 2016 року вал зернових до 80 млн тонн, технічних культур — до 15 млн тонн, м'яса — до 4 млн тонн, навряд чи вдасться. Таке переконання висловив міністр аграрної політики та продовольства Микола ПРИСЯЖНЮК під час інтерв'ю «Урядовому кур'єру».

УК Миколо Володимировичу, в якому стані нині технічне забезпечення села?

— Я б сказав у катастрофічному. Адже майже 80% технічних засобів в Україні у стані морального і фізичного зносу. 51% тракторів старші за 20 років, 28% — у віці від 15 до 20 років. Те саме з комбайнами, з яких 62% старші за 20 років. Не кажучи вже про те, якого вони покоління, якої комплектації, виробництва й ефективності. Як наслідок, навантаження на один зернозбиральний комбайн в Україні становить 240 га лише ранніх зернових, тоді як в Росії — 120 га, а в ЄС — 80. А ми проводимо ранні жнива місяць, тоді як треба днів десять, не більше. Інакше в полі залишається 15–20% врожаю. У грошовому еквіваленті — це 8–12 млрд грн.

УК Який вихід із цієї ситуації бачите?

— Я підтримую ініціативу перших осіб держави і вважаю, що варто проявити національний егоїзм і зробити все можливе і неможливе, аби відродити вітчизняне сільгоспмашинобудування. Як на мене, треба, насамперед, почати з виробництва національного комбайна і трактора, щорічна потреба в оновленні яких, за підрахунками Мінагропроду, становить 7,5 тис. і 40 тис. відповідно. Все інше саме собою підтягнеться...

На жаль, сьогодні вітчизняні заводи не можуть забезпечити значні обсяги виробництва та відповідну якість. Натомість аграрії купують переважно (через брак коштів) «беушну» техніку іноземного виробництва. Так, у 2010 році з 1700 ввезених з-за кордону комбайнів 1100 виявились «б/в» і це за обсягів імпорту сільгосптехніки у \$2 млрд. Може, досить платити іноземцям шалені гроші за металобрухт і варто взятися за цей ринок самим?

УК А як же нарікання аграріїв на якість вітчизняної сільгосптехніки?

— Справді, якість потребує поліпшення. Але, як на мене, все в наших силах. На сьогодні, за соціопитуванням, проведеним Мінагропродом, аграрії відмовляються у 30% купувати вітчизняну с/г техніку через низький технічний рівень елементної бази, у 40% — через неадекватну якість виготовлення і

80%. Чому 80%? Бо поки не бачимо змоги на даному етапі виробляти двигуни, трансмісію, а все інше — готове.

УК Яка техніка вважається сьогодні українською (який % комплектуючих має бути вітчизняного виробництва)?

— Відповідно до Закону «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу» «вітчизняною» вважається техніка, у вартості якої питомо вага вітчизняної складової становить понад 50%. Для створення сприятливих умов для залучення інвестицій і спільних сільгоспмашинобудівних виробництв Мінагропрод підтримує пропозиції з уточнення цього поняття в законопроекті «Про внесення змін до Закону «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу» (№ 8764 від 06.07.2011 р., внесений народними депутатами). «Вітчизняною» пропонується вважати ту, яка виготовляється підприємствами України та підприємствами — резидентами на території України, у тому числі відповідно до ліцензійних договорів, укладених з юрособами.

Законодавче обмеження використання компонентів та елементної бази провідних зарубіжних виробників не сприяє освоєнню вітчизняними виробниками високотехнологічних комплектуючих виробів. На початкових етапах, як правило, освоєється виробництво лише простих металомістких елементів (рама, колеса, облицювання тощо), на освоєння складних комплектуючих виробів потрібен тривалий час і значні додаткові інвестиції.

УК Чи всі ініціативи промисловців щодо введення мита на іноземну техніку, обладнання та комплектуючі до них є доцільними? Адже і без того вартісна техніка ще більше здорожчає, що негативно позначиться на гаманці сільгоспвиробника...

— Питання підвищення мита на іноземну техніку потребує детального опрацювання. Адже на сьогодні вітчизняне сільгоспмашинобудування може забезпечити виробництво лише 50–300 зернозбиральних комбайнів 4–5 тис. — тракторів, або удесятеро менше від щорічної потреби оновлення. До того ж, 21% номенклатури техніки, необхідної для впровадження новітніх агротехнологій узагалі

Технологічна потреба в основній сільгосптехніці для виробництва прогнозованих обсягів продукції рослинництва за прогресивними технологіями

Найменування техніки	Технологічна потреба, од.	Наявність, од.*	Необхідна щорічна поставка для відтворення МТП і досягнення рівня технологічної потреби
Трактори, всього (без тракторів, на яких змонтовані меліоративні чи інші машини)	400000	353380	40000
Комбайни зернозбиральні, всього	75000	59937	7500
Комбайни кукурудзозбиральні	9500	4866	950
Жниварки валкові	36200	23210	3600
Комбайни кормозбиральні	17000	14838	2100
Борони дискові, всього	53400	27313	5300
Культиватори, всього	118800	116880	1180
Сівалки зернові та зернокомбіновані, всього	102500	94880	10000
Машини для внесення твердих мінеральних добрив	40900	16232	4000
Машини для внесення органічних добрив	15700	12590	1510
Машини для хімічного захисту рослин (штангові обприскувачі)	33130	13031	3300
Комбайни бурякозбиральні	8700	8478	870
Машини і агрегати для очищення зерна	12000	11668	1200

* - станом на 01.01.2010 (статистична звітність станом на 01.01.2011 буде в 2012 році).

Інформація надана Мінагропродом

не виробляється вітчизняними сільгоспмашинобудівними заводами.

УК Чи не вважаєте ви, що є певні розбіжності у рішеннях уряду. З одного боку, вирішено стимулювати прихід провідних іноземних сільгоспмашинобудівних підприємств в Україну, а з іншого, вводиться імпорт на ввезення комплектуючих?

— Мито ми навпаки зменшуємо і відтермінуємо ПДВ на комплектуючі для зборки сільгосптехніки на території України.

УК Які ще стимулюючі заходи будуть передбачені?

— Компенсація відсотків за кредитами і частково вартості техніки.

УК Як Мінагропрод визначає потребу в техніці?

— За спеціально розробленою методологією, за якою ведеться «Державний реєстр технічних засобів для агропромислового комплексу України». Аналіз даних Реєстру дає змогу визначити, які типи машин та їх прототипів треба поставити на виробництво найближчі 2–3 роки.

УК Чи будуть передбачені пільги на закупівлю техніки, що не виробляється в Україні, тобто на критичний імпорт? Що це за машини та обладнання?

— Так, але підтримка надаватиметься виключно для придбання інноваційних зразків кращих світових виробників. Відповідно до вимог Закону «Про державну підтримку сільського господарства України» Мінагропрод спільно з провідними науковими

установами опрацювали перелік нової сільгосптехніки та обладнання іноземного виробництва, аналоги яких не виробляються в Україні, для їх придбання сільгосппідприємствами у 2011–2013 роках через механізм здешевлення середньо- та довгострокових кредитів і подано на розгляд Кабміну. Зокрема, до нього включені зерно-, кормо- і бурякозбиральні комплекси на основі універсальних енергосередств з двигуном потужністю 270–350 к. с., самохідні бункерні бурякозбиральні комбайни з двигуном потужністю 300–550 к. с., кормозбиральні комбайни з двигуном потужністю 270–600 к. с., томатозбиральні комбайни, комбайни для збирання винограду, обладнання для очистки та аналізу молока, а також інша техніка.

УК Після ліквідації Мінпромполітики Мінагропрод порушив питання щодо перепідпорядкування собі Департаменту сільгоспмашинобудування, як воно вирішилось?

— Відповідно до Указу Президента України від 14.09.2011 № 915/2011 внесені зміни до Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України. Ним оптимізовано функції міністерства питаннями подальшого розвитку вітчизняного машинобудування для АПК. На останньому засіданні уряду ухвалено план дій щодо виконання вказаного Указу Президента.

Докладніше про державні програми технічного переоснащення та їх фінансування дивіться стор. 14.

Поповнення технічного парку сільгосппідприємств основними видами техніки (відповідно до статистичних даних).

Найменування техніки	Поповнення технічного парку сільгосппідприємств, одиниць					
	1990*	2000**	2010	2011	2010	2011
Трактори	63928	77652	2843	2102	1549	1212
Зернозбиральні комбайни	-4826	-2713	360	789	125	461
Кормозбиральні комбайни	-360	-3220	61	44	23	25
Бурякозбиральні комбайни	1115	-1341	9	64	2	11
Сівалки	-8881	-8875	824	482	429	304
Культиватори	-5562	-5382	1957	408	889	195
Дискові борони	-1213	-848				
Машини для внесення добрив та хімізисту рослин	-445	-3414	239	114	169	92
Дошувальні машини	-380	-3252	39	17	10	12
Доїльне обладнання	-2808	-6812	87	31	11	7

* - кількість по відношенню до 1989 р.

** - кількість по відношенню до 1999 р.

Інформація надана Мінагропродом

ТЕНДЕНЦІЇ

«62% вітчизняної сільгосптехніки і обладнання йде на експорт»

Голова Держагентства з управління державними корпоративними правами та майном Дмитро КОЛЕСНИКОВ

На ринку техніки сьогодні чимало гравців — і українських, і зарубіжних. Про те, як почуваються перші, хто є власниками вітчизняних сільгоспмашинобудівних заводів та наскільки конкурентноспроможною є їхня продукція — наша розмова з головою Держагентства з управління державними корпоративними правами та майном Дмитром КОЛЕСНИКОВИМ.

УК Дмитре Валерійовичу, скільки сільгоспмашинобудівних підприємств в Україні? Вони приватні чи є й державні? У якому вони стані?

— У структурі управління Агентства 128 сільгоспмашинобудівних підприємств, які працюють у п'яти напрямках. Зокрема, комбайнобудування та зернозберігання, тракторобудування та мобільна техніка, ґрунтообробка та посів, тваринництво, харчова переробка. Всі вони у приватній власності і були приватизовані ще 15 років тому. За вісім місяців цього року їхні виробничі показники покращилися, порівняно з минулим роком, — до 124,7%, зросли й продажі — до 120,5%. 62% вітчизняної сільгосптехніки і обладнання йде на експорт, зокрема, до таких країн як Німеччина, Нідерланди, Польща, Болгарія, а також країн колишнього СРСР, у тому числі до Росії, Казахстану, Молдови. У грошовому еквіваленті це 2,8 млрд грн.

УК Під час наради в Інституті ім. Погорілого, йшлося про те, що на «Південному машинобудівному заводі» треба відокремити від космічного і троллейбусного сільгоспмашинобудівний, зокрема, тракторний напрямки. Як ви бачите це відокремлення? Це буде два різні заводи?

— «ПМЗ» знаходиться не в нашому управлінні. Це питання вирішуватиметься Національним космічним агентством.

УК Як відомо, нині чимало сільгоспмашинобудівних підприємств почуваються не кращим чином. Чи ініціюватиме Агентство їхню повторну приватизацію у зв'язку з невиконанням інвесторами зобов'язань, як вирішуватиметься пи-

тання неефективного власника?

— Агентство буде аналізувати роботу приватних підприємств. Багато проблем у роботі вітчиз-

— Над питанням створення спільних підприємств з провідними виробниками західних держав працює і Агентство, і самі заводи. П'ять років тому створено спільне виробництво компанії «Lemken» та «Черво-на Зірка». Вони випускають продукцію для зернозбирання. Створене спільне виробництво з охолодження групою «Брацлав» та французькою компанією. Існують й інші компанії. Є ще низка попередніх домовленостей, які зараз доопрацьовуються. Тривають переговори з компанією «Крона», «Амадоне» та деякими іншими компаніями.

Близько 70% доїльних установок — виробництва VAT «Брацлав»

няних сільгоспмашинобудівних підприємств виникає через нерозвинений внутрішній ринок. Зверніть увагу, 62% (!) продукції йде на експорт і лише 38% — на внутрішній ринок. Треба забезпечити можливість отримання кредитів на техніку на пільгових умовах. Це дасть змогу виготовляти її більше і за рахунок збільшення попиту, покращити стан сільгоспмашинобудівних підприємств.

УК Відомо, що перший віце-прем'єр-міністр — міністр економічного розвитку та торгівлі Андрій Клюєв під час наради щодо розвитку вітчизняного сільгоспмашинобудування поставив перед Агентством та іншими відомствами питання створення умов для організації СП на території України з провідними підприємствами Заходу. Що, на ваш погляд, стимулюватиме прихід іноземних інвесторів на сільгоспмашинобудівні заводи? Які форми кооперації бачите? Чи багато було охочих за останні три роки створити СП в Україні? Що це були за компанії і чому співпраця не складалась?

ДОСЬЄ «УК»

Дмитро КОЛЕСНИКОВ. Народився 27 березня 1972 р. у м. Кривий Ріг. У 1998 р. закінчив Державну металургійну академію України, у 2002 р. — Київський національний економічний університет. З квітня по серпень 2006 р. — перший заступник голови Криворізької міської ради. З серпня 2006 р. по листопад 2007 р. — перший заступник міністра промислової політики. З листопада 2007 р. по березень 2010 р. — народний депутат України. З 12 березня 2010 р. — міністр промислової політики. З 23 грудня 2010 р. — голова Держагентства з управління державними корпоративними правами та майном.

ніями Німеччини, Великобританії, Франції, Фінляндії. Це питання постійно опрацьовується.

УК На ваш погляд, які з вітчизняних підприємств є успішними і конкурентноспроможними

— До таких відноситься група VAT «Брацлав», до якої входить 31 підприємство. Приблизно 70% продукції VAT «Брацлав» відправляється на експорт. Підприємства групи будують комплекси з утримання молочного стада від 100 до 7000 корів та виробництва молока (без обробки). Такі комплекси будуються в Німеччині, Нідерландах, Польщі, Румунії. Група має свій завод у Росії, де займає майже 40% ринку. Один з заводів створено на умовах 50% на 50% у Казахстані, де він займає близько 30% ринку. Зараз з італійською компанією опрацьовується питання залучення технологій з переробки молока, що дасть змогу створити єдиний блок з утримання корів, обробки та виробництва молока.

Серед успішних прикладів можна навести групу «Техна», яка буде птахозаводом від 50 тисяч до 2 млн голів. Зокрема, два майданчики будуються у Франції, отримувалися замовлення з Йорданії, Ізраїлю, Північної Америки, Болгарії, Румунії. Є також заводи у Росії, Казахстані, Білорусі. Успішною є група «Комсомолец»,

яка буде зернохосвища в Україні, а також у Росії, Казахстані та інших країнах.

УК Який державний орган після ліквідації Мінпромполітики опікуватиметься сільгоспмашинобудуванням?

— Відповідно до Указу Президента України «Про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України», наступником Міністерства промислової політики України в частині формування та реалізації промислової політики є Мінекономрозвитку.

УК Як вирішуватиметься питання сервісного обслуговування вітчизняної агротехніки. Спільні сервісні центри створюватимуться на базі філій НАК «Укргролізинга», чи якоїсь іншої структури, чи все-таки кожне підприємство матиме свої ремонтні бази?

— Виробники самі створюватимуть сервісні центри, але наскільки швидко — залежатиме від розвиненості внутрішнього ринку. Адже їх доцільно створювати, коли продаж техніки у регіоні становитиме від 500 машин і більше.

Наше завдання — робити якіснішу техніку і співпрацювати з компаніями не лише на вітчизняному, а й на зарубіжному ринках?

ХТЗ 80 років

Трактор ХТЗ на 5 років під 7% річних

www.xtz.ua

www.technotorg.com

ТЕХНОТОРГ

ексклюзивний дилер «ТД«ХТЗ» на території України

+38 (067) 577-02-61
+38 (067) 576-50-63
+38 (057) 715-13-17
+38 (0512) 53-09-01

«Білоруські аграрії віддають перевагу своїм тракторам і комбайнам»

Міністр сільського господарства і продовольства Республіки Білорусь Михайло РУСИЙ

Ще нещодавно Білорусь імпортувала сільгосптехніку з Росії та України, а нині вона — потужний експортер з мільярдними доларовими надходженнями. Як нашій сусідці вдалось здійснити такий прорив за доволі короткий проміжок часу — 15–20 років та які програми технічного переоснащення села існують в цій країні? Про це розмова кореспондента «УК» з міністром сільського господарства та продовольства Білорусі Михайлом РУСИМ під час його нещодавнього візиту до Києва на засідання Міжурядової ради з питань агропромислового комплексу СНД.

УК Михайле Івановичу, як Білорусі вдалось перетворитись з імпортера на експортера агротехніки? Які заходи вживались?

— Розуміючи, що довіку фінансувати економіку сусідів і залежати від кон'юнктури ринку не варто, республіка вклала значні кошти у модернізацію сільгоспмашинобудівних заводів, насамперед Гомельськймашу, що виробляє комбайни, та Мінського тракторного заводу, наукові розробки та їх впровадження. Як наслідок, підприємства вишли на якісно новий рівень: у разі збільшили обсяги виробництва, кількість робочих місць (лише на гомельському заводі нині працює 35 тис. осіб) і почали не лише забезпечувати технікою внутрішній ринок, а й експортувати її. Крім того, підтримка і розвиток сільгоспмашинобудування передбачена в одній з 16 підпрограм, які входять до 5-річної програми розвитку сільгосптериторій, шляхом надання техніки, яку виробляють білоруські заводи, у державний лізинг, з 30–50% здешевленням вартості тощо.

УК Що це за програми? Не могли б ви розповісти більш докладно?

— Ми чітко визначили, які види техніки потрібні аграріям, коли ми будемо працювати на 30–50% дешевше, ніж в інших країнах. Ми визначили, що аграріям потрібно 16 підпрограм, які входять до 5-річної програми розвитку сільгосптериторій, шляхом надання техніки, яку виробляють білоруські заводи, у державний лізинг, з 30–50% здешевленням вартості тощо.

УК Скільки грошей виділяється щороку на цю програму?

— На програму розвитку сільгоспмашинобудування — 2,9 трильйона рублів, ну це, буде...

5 років назад зношеність сільгосптехніки становила 60%, нині ж маємо 25–30%.

як і в якій кількості, і за якими програмами її можна придбати. Так, приміром, у державний лізинг, який надається на 7 років з 10% початковим внеском, можна придбати зерно- і кормозбиральні комбайни, енергонасичені трактори, комбіновані агрегати, машини для внесення мінералів і засобів захисту, автомобілі вантажні, прес-підбирачі та машини для кормозбирання. І лише після року роботи техніки в

полі, коли аграрії вже почав заробляти і техніка поступово амортизується, аграрії має рівними частинами гасити лізингові платежі.

Вартість на деякі машини, зокрема, комбайни (зерно- і кормозбиральні), енергонасичені комбіновані агре-

гельних площ, зайнятих під агропромисловим. Ми бачимо, що Україна з впровадженням ринку землі очевидно теж піде шляхом укрупнення господарств. Адаже за малих земельних площ важко ефективно працювати, купувати дорогу техніку і агротехнології. Натомість за розмірів понад 5 тис. га можна застосувати і комбіновані агрегати, і енергонасичені трактори, від яких значною мірою залежить економіка і рентабельність праці на землі.

Розуміючи, що зібрати урожай мало, треба його ще й зберегти, цьогоріч держава почала ще й фінансово підтримувати спорудження сучасних сховищ, взявши на себе 50% ставки рефінансування. Зокрема, цьогоріч побудовано 4 повністю автоматизованих сховищ для картоплі

показників нам треба щороку оновлювати лише 10% техніки і обладнання при розрахунку, що трактор має працювати в полі 12 років і комбайн — 10. За минулий рік купили 2200 тракторів, 1,5

УК Тобто заборони на імпорту техніки в Білорусі немає?

— Немає. Хто вам таку дурницю сказав?

УК Під час наради з розвитку вітчизняного сільгоспмашинобудування один з представників заводів піднімав це питання. А чому у такому разі не пускаєте на територію українську техніку?

— Чому не пускаємо? Пускаємо, але її не беруть, бо вона за ціною не вигідна. Про факти за-тримок на кордоні я нічого не знаю.

УК Добре, а скільки техніки Білорусь експортує?

— Я не міністр промисловості, тому точну цифру вам не назву, але можу сказати, що у грошовому вираженні це десятки мільярдів доларів.

УК Яка частка вітчизняної та імпортованої техніки працює на полях Білорусі?

— Приємно констатувати, що білоруські аграрії віддають перевагу своїм тракторам і комбайнам. На полях нашої держави працює 90% техніки білоруського виробництва та лише 10% імпортованої. Зрозуміло, що є техніка сучасніша, якої ми не виробляємо, приміром, бурякозбиральні комбайни «Холмер» тощо, без яких сільгоспвиробникам було б важко працювати.

УК А таку техніку теж можна придбати за державною програмою?

— Так, якщо є гроші. Та для цього потрібен висновок спеціальної міністерської комісії, що такий комбайн чи якась інша машина в Білорусі не виробляється, але вона потрібна для ефективного агропромисловства. Тоді держава йде, приміром, на зняття ввізного мита на нього у розмірі 15–20%. Це так би мовити критичний імпорту, без якого не обійтись. Схоже, цьогоріч комісія дасть добро на закупівлю 30 кукурудзозбиральних комбайнів французького виробництва. Виробляти їх самим буде утричі дорожче, ніж купити по імпорту.

УК Білорусь повністю відійшла від імпорту техніки чи все ж таки щось купуєте за кордоном?

На полях нашої держави працює 90% техніки білоруського виробництва та лише 10% імпортованої.

тон урожай щороку. Як відомо, у міжсезоння і в сезон ціна на картоплю різнилась удвічі, тоді як зберігання збільшує вартість продукту лише на 4–5% в місяць. Тобто при правильній постановці питання, за нашими підрахунками, цим вигідно займатись.

УК Яка зношеність агротехніки в Білорусі?

— За останню п'ятирічку ми здійснили серйозне переоснащення і подолали проблему нестачі аграрної техніки і обладнання. 5 років назад зношеність сільгосптехніки становила 60%, нині ж маємо 25–30%. За таких

— Ми не замикаємось у власній шкаралупі. Навпаки, купуємо сучасну техніку, щоб ефективно працювати.

ДОВІДКА «УК»

За даними білоруських інформагентств, цьогоріч Білорусь витратить на технічне переозброєння сільгоспвиробників згідно з п'ятирічною держпрограмою близько 64900,2 млрд (\$1,6 млрд). При цьому основним джерелом фінансування закупівлі техніки стануть банківські кредити — \$1,4 млрд, з них \$1,2 млрд — безвідсоткові, які надаватимуться до 1 липня 2019 року. Кредиторами стануть три державні банки і два фінзаклади з російським капіталом. Ім буде компенсовано втрати за рахунок республіканського бюджету у розмірі ставки рефінансування Нацбанку, збільшеної не більш ніж на 3% пункти. З держбюджету на підтримку сільгоспмашинобудування витратять близько \$0,2 млрд.

Здаєш стару машину — отримуєш дисконт на нову

РОСІЯ. У 2012 році запрацює ще одна програма технічного переоснащення села

Російська Федерація, як і Україна, дещо втратила свої позиції на ринку сільгоспмашинобудування. Зокрема, з 1991 р. виробництво тракторів в РФ знизилось у 25 разів, зернозбиральних комбайнів — у 10, а парк сільгосптехніки утричі, при тому, що 2/3 його становили старі машини. Негативно позначилася на галузі й світова фінансова криза. Так, у 2009 р., за даними Асоціації «Росагро-маш», ринок нової сільгосптехніки скоротився у 3,5 раза з \$5,55 млрд до \$1,59 млрд, виробництво сільгосптехніки — на 45,1% (порівняно з 2008 р.).

Рятівним крутом для аграріїв і сільгоспмашинобудівників стали програми технічного переоснащення АПК, гроші на які виділяються за федерального і регіональних бюджетів, а умови щороку поліпшуються (збільшився термін виплати пільгових кредитів і лізингових платежів з 7–10 років до 10–15, залежно від техні-

трактор «Кіровоць»

прем'єр-міністр РФ Володимир Путін, уряд РФ планує наступного року витратити до 10 млрд рублів (\$340 млн) на програму утилізації старої сільгосптехніки за аналогією з програмою утилізації ав-

ПРЯМА МОВА

Подібна програма діє в автопромі і показала свою успішність

Олександр ПЕТРИКОВ, статс-секретар—заступник міністра сільського господарства Російської Федерації, доктор економічних наук, професор, академік РАСГН:

— У Російській Федерації технічне переоснащення села здійснюється за допомогою субсидованих інвестиційних кредитів на термін 10–15 років, які надають «Россельхозбанк», «Сбербанк», інші комерційні фінзаклади під купівлю вітчизняної техніки або з певним рівнем акредитації. Загалом у бюджеті на субсидії за інвестиційними кредитами передбачено 9,7 млрд рублів (\$304,9 млн). З них на нові кредити — 1,6 млрд рублів, інші — на виплату раніше взятих. Загалом на технічне переоснащення залучено 124 млрд рублів (\$3,9 млрд), з них нових — 38 млрд (\$1,2 млрд). Цьогоріч плануємо придбати за цією програмою майже 12 тис. одиниць техніки. Зокрема, 8 тис. тракторів, 3 тис. зернозбиральних комбайнів, 1 тис. — кормозбиральних, а також 20 тис. одиниць причіпної техніки.

Крім того, техніку і обладнання можна взяти в лізинг через «Росагролізинг» згідно держпрограми розвитку сільського господарства на 2008–2012 рік. На цю програму передбачено 3,7 млрд рублів (\$116,3 млн) держав-

ної підтримки, за допомогою яких до сільгоспвиробників дійде 6,5 тис. одиниць техніки, яка надаватиметься в лізинг, а також з 50% знижкою. Додатково до цих програм нині опрацьовується питання щодо держпідтримки сільгоспвиробників шляхом утилізації списаної сільгосптехніки в обмін на нову. Подібна програма діє зараз в автопромі і показала свою успішність. У сфері техніки для села вона може запрацювати вже у 2012 році. Її оператором буде компанія «Росагролізинг». На неї планується виділити майже 3,5 млрд рублів (\$110 млн), але цифра ще узгоджується з фінансово-економічним блоком. Треба зазначити, що цю програму підтримують всі відомства, бо вона матиме подвійний ефект: сільгоспвиробники отримуватимуть нову техніку замість старої з дисконтом, а виробничі потужності сільгоспмашинобудівних заводів — завантаження. За цією програмою можна буде придбати лише техніку вітчизняного походження і ту, що виробляється на території Російської Федерації за участю зарубіжних виробників, але при дотриманні певного рівня локалізації збірки. Щодо останнього, то, за попередніми оцінками, рівень локалізації має бути приблизно 45%, але це питання ще на стадії обговорення.

14 млн грн інвестицій за перше півріччя

КАПІТАЛОВКЛАДЕННЯ. Обсяги виробництва сільськогосподарської техніки за січень-червень 2011 року на ВАТ «Червона зірка» (м. Кіровоград) порівняно з аналогічним періодом минулого року зросли вдвічі і становлять 2900 одиниць. (У 2010 році було вироблено 3294 одиниць техніки).

За словами генерального директора підприємства Сергія Калапи, таке зростання відбулось завдяки багатьом факторам, найважливіший з яких — вкладання значних обсягів капітальних інвестицій у «Червону зірку».

За перше півріччя 2011 року

воно становить 14 млн грн. До місцевих бюджетів та соціальних фондів торік ВАТ перерахувало майже 23 млн грн, до державного бюджету — 14,7 млн грн.

Як вважає С. Калапа, підприємство навіть у складні кризові роки не припиняло вкладати кошти в оновлення та нове технологічне оснащення.

Загальна сума капітальних інвестицій у виробництво за рахунок власних коштів підприємства становила торік понад 43 млн грн, що в 1,6 раза більше, ніж у 2009 році.

Так, сьогодні успішно працює унікальний фарбуваль-

ний комплекс, для створення якого «Червона зірка» залучила в 2010 році 3,5 млн євро. Він зібраний з устаткування компаній зі світовим ім'ям, серед яких Ideal line (Данія) та Nordson (США).

Лінія фарбування повністю автоматизована, економічна, безпечна, забезпечує комфортні умови роботи персоналу та високу якість фарбування. Технологія порошкового фарбування, як зазначають керівники підприємства, забезпечує високу стійкість до дії ультрафіолетових променів, хімічних стійкість, високі механічні властивості.

Заявок більше, ніж грошей

УГОДИ. НАК «Укргролізинг» з початку 2011 року передав сільгоспвиробникам у лізинг 215 одиниць агротехніки і комплектів обладнання на 237,2 млн грн. Про це повідомила пресслужба компанії.

Зокрема, аграрії придбали в лізинг 49 тракторів на 24,7 млн грн, 86 зернозбиральних комбайнів — на 114,7 млн грн, 29 одиниць ґрунтообробної техніки на 13,2 млн грн, 29 комплектів обладнання для тваринництва на 79,4 млн грн тощо. Найбільше нової техніки через національну акціонерну

компанію отримали агрогосподарства Київської, Дніпропетровської, Донецької, Чернігівської, Черкаської областей.

Компанія уклала 111 договорів фінлізингу на 212,1 млн грн. Відповідні кошти перераховані заводам-виробникам вітчизняної сучасної агротехніки. Серед них такі підприємства як ТОВ «СУРВП «Дон-Лан», ТОВ «Інноваційні технології», ТОВ «ВО «Техна», ПАТ «Харківський тракторний завод», ТОВ НВП «Блоцера-МАЗ», ТОВ «Біг Данчен Україна», ТОВ «Агірон-Ки-

їв», ТОВ «ВП «Агро-Союз» та інші.

За даними моніторингу маркетингової служби компанії, на 2011 рік сільгоспвиробники мають намір придбати через «Укргролізинг» майже 7 тис. одиниць техніки та обладнання на суму понад 1 млрд грн. Зокрема, селяни готові купити за лізинговими програмами 926 тракторів на 277,8 млн грн, 244 зернозбиральних комбайнів на 310,1 млн грн. Великий попит зафіксовано на тваринницьке обладнання та комплекси зі зберігання та доробки зерна.

75 років комбайну CLAAS.

Випереджаючи час.

Найпродуктивніші у світі комбайни CLAAS вийшли на новий рівень. Творити нове нас надихають наші користувачі, чий потреби є для нас постійним поштовхом, щоб бути неперевершеними. Результат — новий LEXION.

Представництво CLAAS в Україні
м. Київ 03150, вул. Велика Васильківська, 77А, тел. 044 585 4280, 044 590 0077

CLAAS

ФІНАНСУВАННЯ

Який інструмент обрати, щоб техніку придбати?

(Закінчення.
Початок на стор. 1)
**Піклування
держави**

Говорячи про лізинг, треба зазначити, що в Україні склалася значна система державної фінансової підтримки потенційних покупців аграрної техніки. Так, за словами міністра аграрної політики та продовольства Миколи Присяжнюка, у 2010-му аграрії придбали понад 14 тис. од. техніки на понад 4,1 млрд грн, або на 41 % більше, ніж у 2009-му. З них за держпідтримкою — на понад 591 млн грн. Торік у нашій країні діяли три дер-

нізм здешевлення кредитів та компенсацію лізингових платежів, на що у держбюджеті-2011 передбачено понад 530 млн грн. У наступному році, за словами Миколи Присяжнюка, буде передбачено близько 400 млн грн. Зокрема 30 млн грн піде на часткову компенсацію вартості складної сільгосптехніки вітчизняного виробництва, близько 195 млн — на здешевлення кредитів під купівлю техніки, 105 млн — на фінансовий лізинг, 80 млн — на збільшення статутного фонду НАК «Укragролізинг». До другого читання проекту бюджету-2012 ми запропонуємо додатково передбачити

передню оплату в розмірі не менше 17% її вартості. В цілому на ринку цей показник на сьогодні становить від 10 до 45%. Переваг у лізингу як форми фінансування при отриманні сільгосптехніки та обладнання багато, але, вивчаючи умови, детально розписані на сайтах різних компаній-лізингодавців, стикаємося з однією проблемою — майже ніде в умовах надання об'єктові лізингу не відображаються процентні ставки за лізингом. У кращому разі йдеться про так званий показник суми платежів або подорожчання (він коливається від 1,5 до 4%), і потенційні клієн-

там 2011 року — кредити та відсоткові ставки стали доступнішими», — констатує І. Паламарчук. За його словами, найкращими умовами та більшою популярністю у позивачів зараз користуються комерційні банки, а лише за ними йдуть лізингові компанії. Водночас, за даними «УК», все відбувається навпаки. Так, за словами керівника підприємства «Герасименко В.І.» (Теплицький район, Вінницька обл.), яка протягом багатьох років співпрацює з лізинговими компаніями, підприємство отримувати кредит в банках ніколи не намагалася, адже вважає це дуже ризикованою спра-

від отримання сільгосптехніки у валюті. Однак, як виявилось, це далеко не так. «Ми не встановлюємо ніяких додаткових платежів, якщо кредитор отримувач бажає достроково розплатитися за позикою. Також наш клієнт має право отримувати відстрочку платежу терміном 8 місяців. Усіх цих переваг ви не знайдете в будь-якій лізинговій компанії», — зазначили кореспонденту газети в одному з комерційних банків. Утім, справедливо буде нагадати, що і лізкомпанії «не ображають» своїх клієнтів і часто за їхнім побажанням йдуть на відтермінування платежів. Та кож ці фірми, на думку директора лізингової компанії «Вемас» Дарини Гомонай, розглядають можливість продовження строку виплат платежів.

Якщо порівнювати загальні процентні ставки від лізкомпаній та ставки за кредитами від комерційних банків, то картина така: процентні ставки за лізингом у гривнях коливаються від 16 до 17%, у доларах — 9–11%, банківські кредити у національній валюті — 16–18%; у доларах — 10–14%. Надають комбанки кредити на придбання техніки також і в євро.

Лізкомпанія може домовлятися із виробником

Безумовно, потенційний покупець техніки відчує переваги придбання техніки у лізинг, бо часто-густо лізингова компанія може вести розмову із виробником техніки (або його продавцем) щодо надання значних знижок. Таке відбувається в тому разі, якщо лізкомпанія купує одразу кілька машин, як кажуть гуртом, і намагається їх збути одразу кільком клієнтам. Тоді знижки для потенційних отримувачів сільгосптехніки за лізингом можуть становити 10–15%.

Вибір клієнтів, яким надається право отримати техніку за допомогою фінансування, зараз дуже ретельний, попри те, що вкрай складні початкові роки кризи вже минули. Так, якщо раніше лізингодавець вимагав у потенційного клієнта довідку про доходи, то тепер його цікавить ліквідність бізнесу. Також лізкомпанії вимагають суто конфіденційну інформацію: обсяги продажів у клієнта, плани щодо розвитку фірми за доходами та видатками на поточні півроку. Це все потрібно, щоб лізингодавець міг оцінити ризики, з яких саме грошей купуватимуть техніку і як сплачуватиме платіжний клієнт.

Втім, за словами гендиректора компанії VAB Лізинг Людмили Золотарьової, деякі фірми пропонують програми, які зовсім не передбачають проведення фінансової оцінки лізингоотримувача і, таким чином, в цьому разі навіть не враховують якихось хороших прибутків від тієї чи іншої компанії. По суті, така сама інформація цікавить і фахівців банків, які надають кредити на купівлю техніки.

І повертають, і відбирають...

За словами гендиректора компанії «АНАКО» Романа Осадчого, у період кризи 2009–2010 рр. кількість відмов комбанків та лізкомпаній у наданні коштів потенційним клієнтам наближалася до 40% усіх звернень. «Нині цей відсоток значно менший, але зазначу, що потенційні клієнти можуть вининити у цьому лише самих себе: вони доволі пізно починають збирати всі потрібні документи. Тому приходять із неповним пакетом, і природно, що гроші і техніку не отримують», — наголошує він.

Цікавим залишається питання повернення техніки лізкомпаніями за неувчасну та довгострокову несплату відсотків. На думку більшості керівників таких фірм, навіть у 2009–2010 роках їхні компанії всіма методами намагалися дуже виважено та з великим терпінням підходити до кожного окремого випадку і всіляко допомагати лізингоотримувачам. Утім, як свідчить досвід, сільгосптехніку забирають у таких випадках загалом на ринку України чимало. Навіть один з експертів, який побажав залишитися невідомим, зазначив, що частка повернення сільгосптехніки у лізингоотримувачів становить не менше 15%.

У будь-якому разі, як радять фахівці комбанків, перед тим, як обрати той чи той шлях фінансування закупівлі агротехніки, треба дуже ретельно прорахувати з калькулятором у руці всі витрати цієї справи, а вже потім підшукувати для себе або банк, або лізкомпанію.

На допомогу селянам має прийти ухвалення законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про державний бюджет України на 2011 рік», згідно з яким частина коштів, отриманих від мита з експорту зерна (1 млрд грн), піде на закупівлю техзасобів для АПК через НАК «Укragролізинг». Отже, потенційних лізингоотримувачів чекатиме і державна допомога.

Табл. 1. Зрівняльна характеристика критеріїв лізингу та банківського кредиту на агротехніку

Критерії порівняння	Лізинг	Банківський кредит
Вартість послуги для клієнта.	Нижча, оскільки лізингодавець зазнає менших витрат, а також існує можливість отримання знижок від постачальників.	Вища, бо у ціну закладено вартість послуг із оцінки майна, держмити, нотаріальні послуги, неможливість страхування на виплат.
Нотаріальне оформлення.	Не обов'язкове.	Обов'язкове (1% від вартості договору).
Хто несе ризики власності?	Лізингова компанія. Вимоги третіх осіб та податкова застава на предмет лізингу неможливі, оскільки власником предмета лізингу до кінця дії його терміну є лізингова компанія.	Клієнт. Незалежно від обтяження заставою, на придбання в кредит обладнання може бути покладене податкове вилучення або податкова застава.
Процедура передачі обладнання у власність та зняття обтяжень на обладнання, якщо клієнт бажає отримати предмет лізингу у власність.	Простий перехід права власності після сплати всіх необхідних лізингових платежів за актом приймання-передачі. Така передача майна прирівнюється законодавством до купівлі-продажу. За бажанням клієнта можливе укладення окремого договору купівлі-продажу.	Після повного погашення кредиту клієнт отримує дозвіл банку на зняття застави, після чого нотаріус робить відповідний запис у державному реєстрі обтяжень рухомого та нерухомого майна.
Графік платежів.	У клієнта є можливість самостійно складати графік лізингових платежів з урахуванням особливостей його бізнесу.	Зазвичай тільки сумами, які зменшуються пропорційно погашеній заборгованості.
Вимоги по обслуговуванню в банку.	Відсутні.	Як правило, існує обов'язкова вимога відкриття поточних рахунків та переведення частини оборотів у банк.

Джерело: ТОВ «Хюпо Альпе-Адрия-Лізинг»

жавні програми. «Перша з них це закупівля техніки на умовах фінансового лізингу через НАК «Укragролізинг». На її виконання було передбачено майже 400 млн грн. Як наслідок, селяни придбали понад 1 тис. одиниць техніки (313 тракторів, 28 комбайнів тощо). Друга — часткова компенсація вартості складної сільгосптехніки вітчизняного виробництва. За цією програмою зі стабфонду виділено 30 млн грн. Як наслідок, 201 підприємство змогло придбати 155 тракторів і 61 комбайн — на 120 млн грн. І третя — забезпечення основними фондами сільгоспвиробників на умовах фінансового лізингу через ДП «Спецагролізинг», який закупив і передав у лізинг 120 зернозбиральних комбайнів», — зазначає він.

За словами міністра, цього року діє програма держпідтримки технічного переоснащення агросектору, згідно з якою передбачено закупівлю і передачу у лізинг техніки на близько 370 млн грн. Крім того, селяни можуть придбати машини через меха-

нізм хоча б 200–300 млн грн на компенсацію відсотків за кредитами, зазначив він в інтерв'ю.

Попередній внесок усе ж існує

Деякі компанії-лізингодавці вважають, що до кризи чи не найбільшою перевагою лізингу була відсутність першого внеску.

Та, як зазначив кореспонденту «Урядового кур'єра» начальник відділу маркетингу компанії «Райффайзен Лізинг Аваль» Денис Ластівка, він взагалі не чув про таке на ринку. «І до кризи, і зараз майже всі лізингодавці вимагали перший внесок при отриманні сільгосптехніки. Без нього компанія дуже ризикує. Хоча припускаю, що такі умови можуть надавати фірми-лізингодавці, які тісно пов'язані з компаніями-виробниками техніки», — наголошує він.

І експерт має рацію. Так, навіть НАК «Укragролізинг» при отриманні сільгосптехніки вимагає по-

ти на це «купуються», думаючи, що це і є процентна ставка. «Це вводить людей в оману, тому що сума переплати — це неповний показник, а взагалі ж процента ставка, приміром в нашій компанії становить 17% річних у гривнях і 9% — у доларах. Тому «куплятися» лише на сам показник переплати не варто», — зазначає Д. Ластівка.

Таки банки перші?!

А ось радник із продажу техніки представництва компанії «Клаас» в Україні Іван Паламарчук вважає, що попри значні переваги лізингу перед банківськими кредитами, останні користуються набагато більшим попитом. «На початку кризи фірми взагалі відмовлялися купувати техніку за будь-якими програмами і спиралися лише на власні кошти. А вже умови як у комерційних банках, так і у лізингових компаніях були вкрай не вигідними. Все змінилося із настан-

ням вою. «Врешті-решт, хоч би якими були привабливими програми в комбанках, там доведеться платити більше, ніж маючи справу з лізинговими компаніями. Ми так спочатку взяли трактор, потім два комбайни, невдовзі — ще два трактори МТЗ», — наголошує вона.

Отже, лізингові програми привабливіші для потенційних покупців агротехніки?!

Змагання за найкращого

Однак переваги банківського кредитування також є. Наприклад, чимало комбанків, за словами їх фахівців, сьогодні не вимагають взагалі ніякого першого платежу при отриманні позики, не страхуються також застава (однак треба зауважити, що остаточно рішення приймає кредитний комітет фінансування). Також чимало керівників лізингових компаній наголошують на тому, що наразі жоден банк, на відміну від них, не надає позики

ТОЧКА ЗОРУ

«Ми виграємо за рахунок ентузіазму та віри у майбутнє»

**Голова товариств
НВП «Херсонський
машинобудівний завод»
та НВП «БілоцерківМАЗ»
Олександр ОЛІЙНИК**

Оновлення й модернізація виробництва, економія енергоносіїв і високі стандарти якості — ось завдання, які ставить перед собою сьогодні «Херсонмаш» і «БілоцерківМАЗ». Обидва підприємства вже досягли значних успіхів у випуску ґрунтообробної та зернозбиральної техніки. Продукція заводів користується попитом не лише в Україні, а й за кордоном, у тому числі в Європі. Про те, які цілі і плани ставлять перед собою заводчани та яким бачать подальший розвиток сільгоспмашинобудування, зокрема, комбайнобудування — наша розмова з головою товариств НВП «Херсонський машинобудівний завод» (ХМЗ) та НВП «БілоцерківМАЗ» (БМЗ) Олександром ОЛІЙНИКОМ.

План на 2012 рік — 300 комбайнів

УК Олександре Анатолійовичу, наскільки мені відомо, ХМЗ спільно з Інститутом ім. Хогорілого, іншими науковими закладами та Херсонською облдержадміністрацією розробили проект Держпрограми розвитку вітчизняного комбайнобудування. З чим це пов'язано та які основні заходи вона передбачає? — Комбайни для аграрної держави такі ж необхідні, як і кораблі — для морської. Від їх наявності залежить, скільки збіжжя зберемо і які прибутки матимемо. Це питання має стати для нас номером один. Адже завдання, яке ставить перед аграріями керівництво держави — збільшити виробництво зернових за чотири роки до 80 млн тонн, а також максимальне імпортозаміщення. Та досягти таких результатів навряд чи вдасться, якщо держава не налагодить вітчизняне комбайнобудування та не оновить парк самохідців, зношених на 75–80%. Через що Україна щороку втрачає на полях 4–6 млн тонн зернових, або близько \$1–1,5 млрд. На них можна було б придбати до 10 тис. комбайнів при щорічній технологічній потребі в оновленні, розрахованій Мінагропродом у 7 тис.

Щоправда, на сьогодні вітчизняні сільгоспмашинобудівники можуть виробити лише 5% від потреби комбайнів, тоді як доля ринку по жнивварках для збирання кукурудзи та соняшнику складає до 50–60%. Для того, щоб поставити комбайн на серійне виробництво, треба модернізувати виробництво, передбачити державну підтримку на нові розробки, як це прийнято у всьому світі, та на придбання вітчизняних машин аграріями. Натомість матимемо потрібний ефект: завод буде із замовленням, зможе реалізувати свій виробничий, науковий і фаховий потенціал, аграрії — з технікою, а держава — із надходженнями до бюджету.

Не кажучи вже про те, що за 5 років ми збільшимо частку вітчизняного комбайнобудування в загальних обсягах закупівлі до 30%, зменшимо на 5 млн тонн втрати зернових, створимо додатково 15 тис. робочих місць на 200 підприємствах-суміжниках з одночасним збільшенням продуктивності праці у 2,5–3,5 рази. Як наслідок, витрачені державою кошти повернуться вже за 2–3 роки. При цьому бюджетний ефект буде фантастичним — 500–600 млн грн і перевищуватиме у десятки разів інвестиції держави у розвиток галузі.

УК Понад місяць тому перший віце-прем'єр-міністр Андрій Клюєв провів нараду із сільгоспмашинобудівниками і озвучив основні напрямки політики у цій сфері. Чи задоволені ви прийнятими рішеннями? — Так, звичайно. Нам приємно, що нарешті керівництво держави і насамперед Президент і Прем'єр-міністр звернули увагу на галузь, яка 15–20 років тому була лідером серед країн СНД. І ми дуже сподіваємось, що завдяки рішенням уряду, озвученим першим віце-прем'єр-міністром Андрієм Клюєвим, сільгоспмашинобудування таки відродиться як фенікс із попелу і вже наступного року ми зможемо вийти на випуск 300 комбайнів, а за 5 років — на 1,4–1,5 тис. у рік.

УК А скільки виробили комбайнів у цьому році?

— Цьогоріч виробили понад 150 комбайнів різної пропускної здатності, розраховуючи, що їх придбають аграрії через державні програми підтримки — купівлі техніки у лізинг чи за здешевленими кредитами. Уже сьогодні херсонські комбайни вигідно вирізняються від білоруських та російських — по ціні, якості та комфортності. Навіть «Славутичі», що випускались останні 3 роки — якісно різняться від тих, що вироблялись на заводі 4–5 років назад. Під

час цьогорічної роботи у загонах Державної продовольчо-зернової корпорації середній їх намот на зернових становив 390 га, що є подвійною річною нормою, не кажучи вже, що вони ще й збиратимуть кукурудзу.

Плануємо збільшити інвестиції

УК У майбутньому ви розраховуєте отримати держпідтримку на наукові розробки та модернізацію виробництва, а де береде гроші на ці потреби зараз — з обігових чи залучаєте кредити? — Модернізацію проводимо постійно, витрачаючи щорічно близько 3–4 млн грн з власних обігових коштів. Нещодавно завершили перекриття даху — більш ніж 30 тис. кв. метрів, поставили новий американський компресор для виробництва стисненого повітря, уклали угоду з компанією «Trumf» на придбання комп'ютерного листозгинального станка тощо. У майбутньому плануємо збільшити інвестиції в модернізацію, але це станеться, щойно буде збільшено виробництво і продажі.

УК А як щодо нових розробок?

— Про те, скільки виділяють інші країни на науково-технічні розробки і скільки Україна, мабуть, не треба розповідати. У європейських державах 50% фінансує держава і 50% — лягає на плечі бізнесу. В Росії з бюджету виділяється близько \$240 млн, в Білорусі — \$140 млн, а в Україні вперше гроші на ці потреби дали лише у 2007 році і то близько 3 млн грн. Для того, щоб щось справді виробити інноваційне, треба цілеспрямовано виділяти серйозніші кошти на переоснащення виробництва, розробку тієї чи іншої техніки, поліпшення її якості.

Наразі ж ми виграємо за рахунок ентузіазму та віри у майбутнє «Херсонмашу» — наших заводських кулібінх. Зрозуміло, що тих сум, які виділяють на розробки західні підприємства, завод собі дозволити не може. Разом з тим нам вдається за доволі скромні гроші робити справжні винаходи. Так, приміром, «БілоцерківМАЗ» у цьому році порадував аграріїв п'ятьма новими виробами. «Херсонмаш» теж не відставав. За три роки роботи інженерів та конструкторів на світ з'явилося кілька нових моделей жаток і 5 нових моделей комбайнів — «Скіф-230»,

ДОСЬЄ «УК»

Олександр ОЛІЙНИК. Народився 24 червня 1973 р. в м. Біла Церква. Має вищу освіту — економічну та юридичну. Автор багатьох технічних винаходів, у тому числі 9 запатентованих, у сфері сільгоспмашинобудування. З 2006 р. — голова ТОВ НВП «БілоцерківМАЗ», за сумісництвом з 2007 року голова ТОВ НВП «Херсонський машинобудівний завод», директор ТОВ «Укрсільгоспмаш», депутат Білоцерківської міської ради.

«Скіф-250», «Скіф-250 Р», «Скіф-290», «Скіф-330». Усі самохідці різної продуктивності, увібрали в себе десятки світових і власних ноу-хау і на польових випробовуваннях показують, що є кращими машинами у своєму класі. «Скіф-230» навіть отримав патент на промислове виробництво, яке стартує цієї осені. А «Скіф-250 Р» узагалі є унікальним. Це двобарабаний комбайн зі спеціальною молотилкою, який одночасно може збирати як зернові культури, так і рис.

УК До речі, а наскільки «Скіф» український? Відомо, що доволі часто, аби потрапити під державну програму підтримки, сільгоспмашинобудівники штучно накручують відсоток українського...

— Десь на 80%. У комбайні із імпортного лише двигун і гідроліка. Та я переконаний, і цей відсоток поступово збільшуватиметься.

УК А кондиціонер, GPS там є?

— Там все є: і кондиціонер, і комп'ютер, і програвач... І GPS на замовлення покупців не проблема поставити...

УК А скільки на заводі сьогодні працює людей? Чи достатньо фахівців маєте?

— На «ХМЗ» працює близько 800 осіб, які мають спеціальну освіту і є професіоналами у галузі сільгоспмашинобудування. Ще 3–4 тис. осіб працює на підприємствах-суміжниках. Щодо пошуку нових кадрів, то тут справді є проблеми. Нині хочемо взяти на роботу на «Херсонмаш» ще близько 100 спеціалістів, та поки що відповідного рівня фахівців не знайшли. Їх украї мало готують в аграрних вишах. Відтак, відпрацьовуємо програму з вузами, щоб зробити на базі нашого підприємства факультет з підготовки інженерів, механіків, конструкторів сільгоспмашинобудівного напрямку. До речі, зараз на підприємстві працює 15 учнів херсонського ліцею. Ми із задоволенням беремо молодь, прикріплюємо їх до наставників-професіоналів, і таким чином поступово розв'язуємо кадрову проблему. Разом з тим укр. гострим питанням, яке ставимо перед Кабміном, є підвищення факхового рівня інженерних кадрів. Ми розуміємо, що юристи, економісти, фінансисти потрібні країні, але не треба забувати, що економіку і престиж країни роблять інші спеціальності.

Наближення до світових стандартів

УК Як я розумію, завод поступово відходить від виробництва «Славутичів»?

— Ми вже майже припинили їх випуск. Доробимо 5–6 машин — і знімемо з виробництва. При цьому ми гарантуємо ще як мінімум

10 років забезпечуватимемо сільгоспвиробників, які працюють на «Славутичах», запчастинами. Для підняття рейтингу і престижу підприємства плануємо оголосити акцію щодо комбайнів «Славутич», випущених до 2007 року, в обмін на комбайни, які ставимо на виробництво. Зараз це питання обговорюємо із провідними спеціалістами заводу.

УК А як щодо сервісного обслуговування?

— Цьогоріч у нас не було ніяких проблем з сервісним обслуговуванням, так само, як і з запчастинами. Поки що у нас 8 сервісних центрів, але вони накривають повністю всю Україну. Досить оперативно реагують і за добу поставляють будь-яку запчастину у будь-який куточок України.

УК Перший віце-прем'єр-міністр Андрій Клюєв під час наради з розвитку вітчизняного сільгоспмашинобудування підняв питання про створення на базі наших заводів спільних підприємств із провідними західними виробниками. Чи не виникало бажання за рахунок інвестора закрити деякі проблемні питання на заводі? А можливо вже навіть поступали якісь пропозиції від іноземних компаній?

— Ви знаєте, були неодноразові спроби створення спільних підприємств з іноземними компаніями в Україні, але, як правило, все закінчувалося не дуже гарними результатами. Бо ніхто не хоче давати нам щось нове, передавати ноу-хау, хочуть лише заробити на продажі своєї техніки і запчастин, не більше. Цікаво, що зроблене тут і куплене там має однакову вартість. Тому нема нічого більш ефективного, ніж вкладати гроші у власну науку, розробки, освоювати і виробляти продукцію на своїх заводах.

УК Продукція «БілоцерківМАЗу» та «Херсонмашу» користується попитом за кордоном?

— ґрунтообробна техніка «БМЗ» дуже успішно продається в Росії, Польщі, Румунії, Болгарії, Чехії тощо. Вона сертифікована в Єврозоні, тому вже 3–4 роки її із задоволенням купують зарубіжні аграрії. Зважаючи на її шалений попит, ми навіть створили кілька років тому спільне підприємство з виробництва цієї техніки у Росії. У літній період експорт навісного і причіпного обладнання БМЗ і комбайнових жаток ХМЗ був навіть більшим, ніж внутрішні продажі. Останні особливо активно купують в Росії, Казахстані, Туркменістані... До речі, ми навіть експортували 2 комбайни. Це хоч і мало, але вже успіх. Адже ми робимо перші кроки у цьому напрямку. Я думаю, амбіційні плани нашої компанії будуть виконані. Спільними зусиллями ми зможемо досягти вагомих результатів і наблизитися до світових стандартів.

Успішні випробування комбайна «Скіф-230» на сої (с. Дослідницьке Київської області)

Фото надане НВП «Херсонський машинобудівний завод»

«ЗА» І «ПРОТИ»

Інновації на ринку:
які можливі наслідки?

Півтора-два місяці тому керівництво Мінагропроду декларувало, що Україна щорічно втрачає 5–7 млн т зернових через брак якісної зернозбиральної техніки, і в планах відомства — збільшення річного валового збору зернових до 80 млн т до 2015 року. Після таких заяв у аграріїв зажеврила незначна, але все ж оптимістична надія, що держава нарешті всіма можливими засобами підтримуватиме якнайшвидше оновлення машинно-тракторного парку і стимулюватиме придбання якісної та високотехнологічної техніки останніх зразків, без якої ціль у 80 млн т зернових залишатиметься гарною, але дуже далекою мрією.

Та надія жевріла недовго: менше ніж за місяць «усе перевернулося з ніг на голову». На найвищому рівні озвучується «старт» нового витка в розвитку вітчизняного сільгоспмашинобудування. І цей розвиток, на переконання наших чиновників, можливий лише при обмеженні імпорту іноземних високопродуктивних аналогів.

Звичайно наміри уряду щодо відновлення галузі, яка за останні 20 років занепадала і втратила лідируючу позицію на вітчизняному ринку, є позитивними. Адже, безперечно, якийсь клас причіпного обладнання та самохідних агрегатів Україна може виробляти й сама, і в цьому сегменті ринку справді можна передбачити певні заходи із захисту вітчизняного виробника. Проте у тих видах і класах техніки, які Україна не виробляє і не вироблятиме найближчі 5–10 років, заборона імпорту виглядає досить незрозуміло, адже логічно було б не забороняти імпорт таких машин, а навпаки стимулювати.

Вітчизняні аграрії потребують техніки абсолютно різних класів... Відповідно на державному рівні було б логічно диференціювати заходи щодо обмеження поставок і стимулювання місцевого виробництва, передбачивши певні форми кооперації.

Приміром, дуже доречним було б створення спільних підприємств.

Цей шлях міг би вивести нашу країну на новий виток розвитку, створення сучасних високотехнічних виробництв, нових робочих місць. З часом Україна могла б продавати техніку у сусідні країни, а не імпортувати її. При укладенні ліцензійної угоди на виробництво техніки певним виробником із заводами інших країн передбачається, що на початковому етапі частка локалізації становить 10 %, за 5 років вона зростає до 15–20%, а за 10 — до 50%. Саме такого періоду достатньо для того, щоб вітчизняний завод зміг навчитись виробляти якісну продукцію.

Однак, довести частку локалізації до 80% протягом трьох років, як це пропонує український уряд, просто неможливо.

Далі після перехідного періоду співпраця може перерости у різні форми кооперації — чи то повна передача виробництва, але контроль якості материнського заводу, чи то передача певних повноважень за ліцензійною угодою. До речі, у великих країнах, таких як Бразилія, Китай,

Росія тощо, співпраця з іноземними провідними сільгоспмашинобудівними компаніями починалася з мінімального рівня локалізації. При цьому враховувалась присутність інших західних виробників, які могли б гарантувати певну якість комплектуючих.

Повертаючись до сьогоденних реалій, варто звернути увагу на те, що вагомий внесок в отримання цьогогоріч другого рекордного врожаю збіжжя за часів незалежної України та, як результат, загального підвищення врожайності зернових за останнє десятиріччя на понад 50%, став можливим якраз завдяки частковому оновленню машинно-тракторного парку сучасними агрегатами імпортного виробництва. Відповідно впровадження мита на імпорт техніки ставить аграріїв перед фатальним вибором: піти на суттєве зниження ефективності при переході на вітчизняні аналоги, або купувати високоєфективну іноземну техніку, збільшуючи в рази свої витрати. В обох випадках це призводитиме

ДУМКА ЕКСПЕРТА

Петер КРИММ,
генеральний директор
ТОВ «Джон Дір Україна»:

— Сільське господарство України є важливим сектором національної економіки. Вітчизняний аграрний бізнес має вигідну позицію, щоб високоефективно конкурувати на світових товарних ринках, особливо у сфері експорту зернових. Для подальшої підтримки аграрного лідерства України та повного використання її існуючого зростаючого потенціалу, треба продовжувати інвестувати в технології. Можливе введення митно-тарифних бар'єрів на імпорт агротехніки не сприятиме подальшому прогресу українського сільського господарства, швидше сповільнить необхідний безперервний процес модернізації. Втрата ключових позицій у світі щодо постачання продовольчих товарів не є в інтересах української нації.

до збитковості більшості агропідприємств.

Працювати собі у збиток ніхто не буде. Тому вже сьогодні можна спрогнозувати радикальне скорочення валового виробництва агропродукції. Як наслідок, продовольча безпека України опиниться під загрозою і ми знову станемо імпортозалежною державою за більшістю продовольчих позицій.

Тож залишається лише вірити у здоровий глузд

наших державних діячів і їхнє всебічне розуміння можливих катастрофічних наслідків від непроаналізованих до кінця рішень, та сподіватись, що вони прийматимуть лише ті рішення, які сприятимуть розквіту, а не занепаду агросектору України.

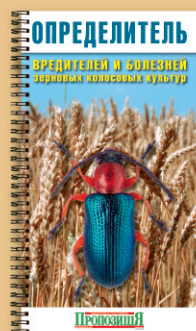
Сподіваємося, український уряд зважить усі «за» і «проти» та озвучить конкретні пропозиції про подальші форми співпраці з іноземними виробниками техніки...

ПЕРЕДПЛАТИТЬ ЖУРНАЛ «ПРОПОЗИЦІЯ» на весь 2012 рік — ОТРИМАЙТЕ ГАРАНТОВАНІ ПОДАРУНКИ!

Журнали «Огородник» (щомісячно) та «Огородник плюс» (щоквартально) протягом усього терміну передплати — у подарунок!

Спеціалізовані додатки протягом 2012 року: «Современная сельхозтехника и оборудование» (3 випуски), «Польові культури», «Новинки селекції», «Інтегрований захист саду»

Оригінальний кишеньковий визначник хвороб та шкідників зернових колосових культур — кожному річному передплатнику!*

*Для отримання «Визначника хвороб та шкідників зернових колосових культур» потрібно надіслати до 01.02.2012 року на адресу редакції копію документа, що підтверджує передплату на журнал «Пропозиція» на 12 місяців 2012 року за будь-яким із передплатних індексів — 74348 або 91444. У листі слід вказати зворотну адресу та контактний номер телефону.

Адреса редакції: 01601 Київ, вул. Тургенєвська, 38, офіс 7.

Передплатний індекс — 74348

«Пропозиція» — універсальне сільськогосподарське видання. Періодичність — щомісячно. Обсяг — 164 сторінки. Передплату на журнал «Пропозиція» Ви можете оформити з будь-якого місяця в усіх поштових відділеннях України або у відділі передплати ТОВ «Юнівест Медіа» за телефонами: (044) 499 97 57, 499 97 58, або за e-mail: realise@univest-media.com

Свідоцтво КВ №13213-2097ПП від 22.10.2007 р.